

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет природничих наук

Кафедра ___ географії та природознавства _____

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ

Освітня програма _ **Середня освіта (Географія)**

Спеціальність ___ **014 Середня освіта**

Галузь знань _____ **01 Освіта/Педагогіка**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №5 від “23” січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація	3
2. Опис дисципліни	3
3. Структура курсу	4
4. Система оцінювання курсу	5
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу	6
6. Ресурсне забезпечення	6
7. Контактна інформація	7
8. Політика навчальної дисципліни	7

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Фізична географія України
Освітня програма	Середня освіта (Географія)
Спеціалізація (за наявності)	014.07 Середня освіта (Географія)
Спеціальність	014 Середня освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	(бакалавр)
Статус дисципліни	(основна)
Курс / семестр	Третій/шостий
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – XXIV год. Семінарські заняття – XXXVII год. Самостійна робота – СХХ год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/developer/course/view/2800

2.Опис дисципліни

Мета та цілі курсу
<p>Курс покликаний сформувати у майбутніх спеціалістів знання про фізико-географічні особливості території української держави в цілому та найбільшими одиницями фізико-географічного районування, об'єктами природо-заповідного фонду України.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен мати здатність характеризувати географічне положення, визначати географічні координати крайніх точок і географічного центру України; здатність аналізувати тектонічні, геологічні, геоморфологічні карти, геологічні розрізи, карти четвертинних відкладів, встановлювати взаємозв'язки між літогенною основою і рельєфом, аналізувати вплив кліматичних чинників на протікання процесів в атмосфері, розподіл метеорологічних показників; здатність характеризувати особливості гідрографічної сітки, озерні котловини, поширення ґрунтів, рослинного покриву, тваринного світу, природних комплексів, а також природо-заповідних об'єктів.</p>
Компетентності
<p>ФК 1. Наявність системи наукових знань із дисциплін фундаментальної та професійної підготовки, здатність до їх застосування на практиці.</p> <p>ФК 2. Здатність вільно оперувати фаховими поняттями і термінами для виконання професійних завдань.</p> <p>ФК 6. Здатність працювати із навчально-методичною та науково-географічною літературою, систематично підвищувати професійно-педагогічну кваліфікацію.</p> <p>ФК 8. Здатність використовувати сучасні методологічні засади предметної спеціалізації, теорії та історії географічної науки для орієнтування у сучасних напрямках галузевих наукових досліджень, використання їх елементів в освітньо-професійній діяльності.</p>

Програмні результати навчання

ПРН 1. Здатність застосовувати базові знання із фундаментальних природничо-математичних (вищої математики, фізики, хімії, геології) та суспільно-гуманітарних (філософії, історії, культурології) для глибшого розуміння сутності процесів та явищ у природних оболонках Землі, життєдіяльності людського суспільства.

ПРН 12. Здатність чітко і логічно відтворювати базові знання з географії, компетентно розкривати сутність та цінність результатів нових наукових досліджень, нових тенденцій розвитку людської цивілізації.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Предмет фізичної географії України	Розуміти суть і завдання регіональної фізичної географії. Об'єкт, предмет і методи досліджень у фізичній географії України. Географічне положення України. Дослідження природних умов і природних ресурсів України.	Тести та питання.
2.	Загальні риси рельєфу і геологічної будови	Розглянути орографію і гіпсометрію території держави, найбільших макроформ рельєфу, розчленованість поверхні України.	Тести та питання.
3.	Тектонічні структури та геоморфологічні процеси.	Розглянути тектоніку, геоморфологічні процеси та геоморфологічне районування, різноманітність і багатство мінерально-сировинних ресурсів, їхній зв'язок із геологічною будовою у межах території України.	Тести та питання.
4.	Клімат	Розуміти вплив географічних чинників на радіаційний режим, особливості атмосферної циркуляції, просторовий розподіл основних метеорологічних елементів у межах території України.	Тести та питання.
5.	Поверхневі і підземні води.	Уявлення про загальні риси поверхневих вод, річкової системи України. Особливості найбільших річок. Озера і озера-лимани. Водосховища, ставки та канали. Болота і підземні води. Екологічні проблеми внутрішніх вод. Водні ресурси і водний баланс. Гідрологічне районування.	Тести та питання.
6.	Ґрунтово-рослинний покрив і тваринний світ	Загальні риси поширення ґрунтово-рослинного покриву. Основні типи ґрунтів. Географія ґрунтового покриву. Розвиток рослинного світу. Рослинний покрив. Основні рослинні угруповання. Розвиток тваринного світу. Поширення фауни на території України.	Тести та питання.
7.	Екологічні проблеми і природоохоронна діяльність.	Розглянути несприятливі природні процеси, зміни основних компонентів природного середовища під впливом діяльності людини.	Тести та питання.

Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1						6
Семінарські з-тя	2	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	4	4	4			40
Самостійна р-та																4		4
Екзамен																	50	50
Всього за тиж-нь	2	4	3	4	3	3	2	3	2	3	2	3	4	4	4	4		100

Поточний контроль

Методи поточного контролю:

- Усний контроль (в ході опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему та ін.);
- Письмовий контроль (виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді);
- Комбінований контроль;
- Тестовий контроль;
- Презентації

Заохочувальні бали

1. Підготовка публікації до друку та/або виступу на конференції за тематикою дисципліни (до 5 балів)

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Тексти лекцій Питання до тем Тести із тем	https://d-learn.pro/developer/course/view/2800
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Атлас: Геологія і корисні копалини України. Київ: Такі справи, 2001. 168 с 2. Географічна енциклопедія України Т. 1–3. Київ.: Укр. енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1993. 3. Волощук М.Д., Гілецький Й.Р. Водно-ерозійні процеси у природних комплексах Українських Карпат : монографія / М.Д. Волощук, Й.Р. Гілецький. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2022. 124 с. 4. Гілецький Й.Р. Фізична географія: навчальні матеріали. /Й.Р.Гілецький. Тернопіль: Мандрівець, 2013. 360 с. 	

5. Кравчук Ярослав. Рельєф Українських Карпат : Монографія. Львів.: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 576 с.
6. Маринич О.М., Шищенко П.Г. Фізична географія України. Київ: “Знання” КОО, 2018. – 511 с.
7. Цись П.М. Геоморфологія УРСР. Львів: Вид. Львів. ун-ту, 1962. 224 с.
8. Рельєф України. Навчальний посібник/ [Б.О. Вахрушев, І.П.Ковальчук, О.О.Комлев, Я.С.Кравчук, Е.Т.Палієнко, Г.І.Рудько, В.В.Стецюк]; За загальною редакцією В.В.Стецюка. Київ: Видавничий дім «Слово», 2010. 688 с.
9. Швебс Г.І., Ігошин М.І. Каталог річок і водойм України. Одеса, Астропринт, 2003. 392 с.
10. <http://www.pzf.in.ua/index.php/zagalna-informatsiya-24>
11. <https://d-learn.pro/developer/course/view/2800>

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра географії та природознавства, вул. Галицька, 201, м. Івано-Франківськ, 76008, кабінет 205, +380964512097, сайт: https://kgip.pnu.edu.ua , електронна адреса kgp@pnu.edu.ua
Викладач	Доц. Гілецький Й.Р.
Контактна інформація викладача	Електронна адреса: yosyp.hiletskyi@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності
--------------------------	---

	<p>регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»» https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/Наказ-№627_27.09.2018.pdf.</p> <p>У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.</p> <p>В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/Кодекс.FR12.pdf</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaD-OK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasyliya-Stefanyka.pdf</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>До дати проведення останнього семінарського заняття пройти тестування з усіх пропущених контролів і виконати індивідуальне завдання</p>
Невідповідна поведінка під час заняття	

Додаткові бали	
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи: Prometheus

Викладач _____ Й.Р.Гілецький